

Magyarország Alkotmánybírósága
1015 Budapest, Donáti u. 35-45.

a Kecskeméti Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság
mint az ügyben első fokon eljáró bíróság útján

Tárgy: alkotmányjogi panasz

a Kúria Mfv.I.10.203/2018/7. sorszám alatt hozott ítéletével szemben

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: 1v/904-0/2019	
Érkezett: 2019 MÁJ 24.	
Példány: 1	Kezelőiroda: 1
Melléklet: 4 db	←

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott **Váczy Ügyvédi Iroda** (székhely: [redacted]) képviseli: Dr. Váczy Péter ügyvéd) mint [redacted] csatolt meghatalmazással igazolt jogi képviselője az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CL. törvény (továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő:

Kérem a T. Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Kúria Mfv.I.10.203/2018/7. számú ítéletének alaptörvény-ellenességét és azt az Abtv. 43. § (1) bekezdés alapján semmisítse meg, mivel az ítélet sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (2) bekezdésében deklarált ártatlanság vélelmét, továbbá az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésében deklarált egyenlő bánásmód elvét.

Az Abtv. 52. § (5) bekezdésére és 57. § (1a) bekezdésére, valamint az Alkotmánybíróság ügyrendjéről szóló 1001/2013 (II. 27.) Tü. határozat 36. § (2) bekezdésére tekintettel kijelentem, hogy a jelen alkotmánybírósági ügyben előterjesztett alkotmányjogi panasz indítványomban szereplő személyes adataim nyilvánosságra hozatalához nem járulok hozzá.

Indokolás:

1. A megtámadott bírósági határozatok megszületésének körülményei, pertörténet

Az Indítványozó 2008. szeptember 1. napjától állt az alperes, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, illetve annak jogelődje alkalmazásában előbb köztisztviselői, majd kormánytisztviselői jogviszony keretében. 2016. március 2. napján az Indítványozó írásban tájékoztatta a munkáltatói jogkör gyakorlóját arról, hogy a Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Igazgatóság Gazdaságvédelmi Osztálya 2016. február 29. napján [redacted] gyanúsítottként hallgatta ki. Az alperes 2016. március 16. napján megkereste a Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányságot a büntetőeljárással kapcsolatos adatok közlése érdekében, azonban az adatszolgáltatást a nyomozóhatóság előbb megtagadta, majd utóbb a 2016. szeptember 12. napján kelt átiratában megerősítette az Indítványozó tájékoztatásában foglaltakat. Az alperes az Indítványozó kormányzati szolgálati jogviszonyát a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Kttv.) 63. § (2) bekezdés g) pontja, (2.a.) bekezdése, valamint a 39. § (1) és (7) bekezdései alapján 2016. szeptember 19. napján felmentéssel azonnali hatállyal megszüntette.

Az Indítványozó ezt követően felperesként keresetet indított a Kecskeméti Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon (a továbbiakban: elsőfokú bíróság) a Nemzeti Adó- és Vámhivatal alperes ellen szolgálati jogviszony jogellenes megszüntetése iránt. Az Indítványozó pontosított keresetében az azonnali hatályú felmentése jogellenességének megállapítását kérte az elsőfokú bíróságtól azzal, hogy ha a bíróság nem az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt állapítja meg a jogellenességet, akkor kötelezze az

alperest a Nemzeti Adó- és Vámhivatalról szóló 2010. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: NAV törvény) 34/X. § (6) bekezdése alapján 24 havi illetményének megfelelő összeg, azaz 9.885.600 Ft megfizetésére. Amennyiben pedig a bíróság az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt találná jogellenesnek a felmentés, úgy kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest a NAV törvény 34/X. § (1) és (4) bekezdései alapján közszolgálati jogviszonyának helyreállítására és 1.423.082 Ft elmaradt illetményének megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság 6.M.436/2016/14. számú ítéletével a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 50.000 Ft perköltséget, egyben megállapította, hogy 790.800 Ft fellebbezési illetéket az állam visel.

Az elsőfokú ítélet ellen az Indítványozó fellebbezéssel élt, kérve annak megváltoztatását, a kereseti kérelemnek történő helyt adást és a közszolgálati jogviszony jogellenes megszüntetése megállapítását. Hivatkozása szerint a jogviszonya megszüntetését eredményező büntetőeljárás kezdete 2014. április 17. napja függetlenül attól, hogy vele szemben a gyanúsítást csak 2016. február 29. napján közzétették. Álláspontja szerint emiatt az elsőfokú bíróság törvénysértően alkalmazta az Indítványozó vonatkozásában a Kttv. 39. § (1) bekezdésében foglalt feltételrendszert. Továbbá érvelése szerint egyértelműen sérti az egyenlő bánásmód elvét és alkotmányossági aggályokat is felvet, hogy az alperesnél kormányzati szolgálati jogviszonyban és hivatásos szolgálati jogviszonyban állókra eltérő jogszabályok vonatkoznak annak ellenére, hogy ugyanaz a munkáltatójuk és munkaköri feladataik is megegyeznek.

A másodfokon eljáró Kecskeméti Törvényszék (a továbbiakban: másodfokú bíróság) a 6.Mf.20.835/2017/4. sorszámu ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, a törvényszék ugyanis az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában kifejtett jogi álláspontját minden tekintetben osztotta.

A jogerős ítélet ellen az Indítványozó felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a Kúriánál, melyben elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése mellett a jogszabályoknak megfelelő határozat meghozatalát kérte. Másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását indítványozta. A felülvizsgálati kérelemben foglaltak szerint a másodfokú bíróság ítélete jogszabálysértő, a tényállásból helytelen, okszerűtlen és logikátlan következtetést vont le, megsértve az Alaptörvény XXVIII. cikk (2) bekezdésében foglalt ártatlanság véelmét. Az Indítványozó kérelemben kifejtett álláspontja szerint az alkalmazott jogszabály az Alaptörvénybe ütköző módon előlegezi meg azt, hogy a felperes a bűncselekményben bűnös és szankcionálja azt hivatalvesztéssel. Az Indítványozó álláspontja szerint továbbá a bíróság tévesen határozta meg a büntetőeljárás megindításának időpontját, valamint sérült az egyenlő bánásmód elve is, a bíróság jogerős döntése ugyanis az Ebktv. 8. § r) pontjába, valamint 9. §-ába ütközött.

A Kúria az Indítványozó felülvizsgálati kérelmét nem találta alaposnak, ezért a Mfv.I.10.203/2018/7. sorszám alatt hozott ítéletével a másodfokú bíróság ítéletét hatályában fenntartotta.

2. A megtámadott ítélet jogerős volta

A Kúria ítéletével szemben fellebbezésnek mint rendes jogorvoslatnak helye nincs, így az a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. tv. 228. § (1) bekezdése értelmében – „*[a]z a határozat, amely fellebbezéssel nem támadható meg, kihirdetésével (218. §) emelkedik jogerőre*” – jogerős. Az Abtv. 27. § b) pontjában szereplő befogadhatósági feltétel – „*az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette*” – teljesül.

Tájékoztatom a T. Alkotmánybíróságot arról, hogy az ügyben más rendkívüli jogorvoslati eljárás – perújítás, jogorvoslat a törvényesség érdekében – kezdeményezésére sem került sor.

3. Az alkotmányjogi panasz előterjesztésére nyitva álló határidő betartása

A Kúria ítéletét az Indítványozó jogi képviselője 2019. április 17. napján vette kézhez. Ennélfogva az indítvány benyújtására az Abtv. 30. § (1) bekezdésében foglalt követelménynek – „*[a]z alkotmányjogi*

panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül [...] lehet írásban benyújtani” – az alkotmányjogi panasz megfelel.

4. Az indítványozó közvetlen érintettsége

Indítványozó az alkotmányjogi panasszal megtámadott jogerős ítélet felperese volt, akinek személyét a Kúria döntése közvetlenül érintette.

5. Az Alaptörvényben biztosított jog sérelme

5.1. Az ártatlanság védelme

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (2) bekezdése szerint:

„Senki nem tekinthető bűnösnek mindaddig, amíg büntetőjogi felelősségét a bíróság jogerős határozata nem állapította meg.”

A jogállam egyik alapelve az ártatlanság védelmének elve. Az Alkotmánybíróság gyakorlata azt az elvet követi, hogy a büntetőeljárás szabályainak alkotmányos vizsgálatakor az ártatlanság védelmét alkotmányos alapjogként kell értékelni.¹ Az ártatlanság védelme elsősorban a büntető felelősség elbírálása során a döntésre jogosított részéről az elfogulatlan, pártatlan megközelítés követelményét szolgálja, ehhez kapcsolódóan a megalapozott bizonyítás kötelezettségét, továbbá a prejudikáció tilalmát. Mindez egyben garanciális jelentőségű akadályát képezi annak, hogy az eljárás alá vont személy a felelősség megállapításával járó hátrányos jogkövetkezményeket a felelősségének megállapítása nélkül szenvedje el.² Az ártatlanság védelméből eredő alkotmányos védelem ugyanakkor korlátlanul nem terjeszthető ki. Az ártatlanság védelme a felelősség kérdésében hozandó döntés folyamatán túl elsősorban azt a jogsérelmet hivatott megakadályozni, amelyet - törvénynek megfelelően lefolytatott eljárás során - megállapított felelősség hiányában alkalmazott és utóbb reparáció nélkül maradt joghátrányok okozhatnak.³ Ugyanakkor azonban nem értelmezhető akként, hogy a hatóságok ne alkalmazhatnának bizonyos, alapjogokat is korlátozó intézkedéseket a gyanúsítottakkal szemben.⁴

Az ártatlanság védelmének alkotmányos garanciáját az AB nem szűkítette le a szorosan vett büntetőjog területére. Az ártatlanság védelme alkotmányos alapelveként nem csupán azokra a szabályokra terjed ki, amelyek a szűkebb értelemben vett - bűncselekmény miatt a büntetőeljárás szabályai szerint folytatott - büntetőjogi felelősségre vonásra nézve irányadók, hanem egyéb eljárásokra is, így a devizahatóság előtt folyó, vagy más szabálysértési eljárásban is alkalmazható, továbbá egy etikai eljárás során is mindvégig érvényesülnie kell.⁵

Az Alkotmánybíróság a 39/1997. (VII. 1.) számú határozatában kimondta, hogy az ártatlanság védelme eljárási alapelv, s nem akadályozza annak, hogy a törvény szerinti fegyelmi büntetéseket a különböző fokon eljáró fegyelmi testületek - még az esetleges jogerős bírósági döntés előtt - kiszabják. Az Alkotmánybíróság ennek kapcsán megállapítja, hogy az ártatlanság védelmének az etikai eljárás során is mindvégig érvényesülnie kell. Ez áll összhangban azzal, ahogy az Alkotmánybíróság 1991-től kiterjesztően értelmezi az ártatlanság védelmét (41/1991. (VII. 3.) AB, ABH 1991, 193, 195; 1624/B/1991 AB, ABH 1992, 509, 513; legutóbb a 941/B/1995 AB, ABH 1996, 548, 550), amelyben az Alkotmánybíróság annak kapcsán, hogy a fegyelmi alá vont köztisztviselőt a fegyelmi eljárás jogerős befejezéséig állásából fel lehet függeszteni, kimondta: "Az Alkotmány 57. § (2) bekezdésében rögzített ártatlanság védelme nem akadályozza az eljárás során közbeeső intézkedések megtételének."

¹ 9/1992. (I. 30.) AB hat.; 11/1992. (III. 5.) AB hat.; 36/1994. (V. 24.) AB hat.

² 26/B/1998. AB hat.

³ 1/2008. (I. 11.) AB hat.

⁴ 3/1998. (II. 11.) AB hat.

⁵ 41/1991. (VII. 3.) AB hat.; 1284/1990. AB hat.; 63/1997. (XII. 11.) AB hat.; 39/1997. (VII. 1.) AB hat.

5.2. A bírói döntés által okozott alapjogsérelem

Az Indítványozó sérelmezi, hogy mind az első- és másodfokú bíróságok, mind a Kúria jogszerűnek ítélte meg azt, hogy Alperes az Indítványozót köztisztviselői jogviszonyából azonnali hatállyal felmentette arra hivatkozással, hogy az Indítványozóval szemben hivatali vesztegetés elfogadása miatt büntetőeljárás indult.

Az Indítványozó esetében az Alperes ahelyett, hogy fegyelmi eljárást folytatott volna le, vagy az Indítványozó jogviszonyát felfüggesztette volna a büntetőeljárás befejezéséig, azonnali hatállyal megszüntette az Indítványozó köztisztviselői jogviszonyát a Kttv. 63. § (2) bekezdés g) pontja, (2.a.) bekezdése, valamint a 39. § (1) és (7) bekezdései alapján. A Kúria álláspontja szerint az Alperes ezen fenti cselekménye nem volt jogszabálysértő, a hivatkozott törvényhelyek alapján ugyanis az Indítványozóval szemben foglalkoztatást kizáró ok állt fenn.

Az Indítványozó álláspontja szerint ezen döntések sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (2) bekezdésében deklarált ártatlanság védelmét. A bíróságok és a Kúria által alkalmazott jogszabály és ezáltal a meghozott ítéletek ugyanis az Alaptörvénybe ütköző módon megelőlegezik azt, hogy az Indítványozó a bűncselekmény elkövetésében bűnös, és mintegy előre szankcionálják azt hivatalvesztéssel, holott az Indítványozóval szemben még csak nyomozás folyt, nem volt szó megalapozott vádról, vagy jogerős bűnösséget megállapító ítéletről.

5.3. Az egyenlő bánásmód elve

Az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése szerint:

„Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékosság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.”

Az Alaptörvény XV. cikke kimondja, hogy az alapvető jogok mindenkit különbségtétel nélkül megilletnek, illetve állami feladatként határozza meg az esélyegyenlőség előmozdítását. Az Alaptörvény 11 olyan szempontot emel ki nevesítve (faj, szín, nem, nyelv, vallás, fogyatékosság, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési helyzet), amely alapján tilos diszkriminálni, de a felsorolás nyílt végű, az egyéb helyzet kategóriába számos más megkülönböztetés is beletartozhat.

5.4. A bírói döntés által okozott alapjogsérelem

Az Indítványozó álláspontja szerint a köztisztviselői jogviszonyának a fentiekben kifejtettek szerint történő megszüntetése sérti az egyenlő bánásmód követelményét, mivel az Alperesnél az Indítványozóval azonos munkakört betöltő, és ezáltal azonos munkát végző „egyenruhás” munkavállalók jogviszonyát hasonló tényállás mellett nem azonnali hatállyal szüntetik meg, hanem jogviszonyukat csupán felfüggesztik.

Az első- és másodfokú bíróság, valamint a Kúria álláspontja szerint jelen esetben nem történt hátrányos megkülönböztetés, mert a NAV végrehajtók a Kktv., míg az egyenruhás vámos dolgozók a Hszt. hatálya alá tartoznak, és ilyen módon nem sorolhatók azonos csoportba.

Az Indítványozó határozott álláspontja szerint a fenti megállapítás téves, ugyanis jelen esetben ugyanazon munkáltatónál jogviszonyban állókról van szó, akik ugyanazon munkakört töltenek be, nevezetesen végrehajtási tevékenységet látnak el, ennél fogva azonos elbírálás alá kell, hogy essenek. Függetlenül attól, hogy az egyes alkalmazottakat mely jogszabály elbírálása alá helyeznek az alapvető kiindulási pontnak azt kell tekinteni, hogy ki a munkáltató, milyen munkát végeznek, hol és mennyiért. Ezen körülmények alapján kell megítélni, hogy az egyenlő bánásmód követelményének szempontjából az érintettek azonos csoportba tartozónak tekinthetők-e.

A fentiek alapján az Indítványozó álláspontja szerint az első- és másodfokú bíróság ítélete, valamint az ezeket helybenhagyó Kúria ítélete jogszabálysértő, a tényállásból helytelen, okszerűtlen és logikátlan következtetéseket vont le, megsértve az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésében deklarált egyenlő bánásmód követelményét.

6. Az alapjogsérelem bírói döntést érdemben befolyásoló jellege, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés volta

Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának feltétele, hogy az abban megjelölt alaptörvény-ellenesség a bírói döntést érdemben befolyásolja, vagy a panasz alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. Az Abtv. szerint e két feltétel alternatív, álláspontom szerint jelen ügyben mindkettő megvalósul.

Győr, 2019. május 20.

Tisztelettel:

Váci Ügyvédi Iroda
9022 Győr, Bisinger st. 2.
Dr. Váci Péter ügyvéd
KASZ: 56070827

Mellékletek:

- Kecskeméti Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 6.M.436/2016/14. számú ítélete
- Kecskeméti Törvényszék 6.Mf.20.835/2017/4. sorszámu ítélete
- Kúria Mfv.I.10.203/2018/7. sorszám alatt hozott ítélete

